

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS REGULA (ES) 2017/2094**(2017. gada 3. novembris),****ar ko groza Regulu (ES) Nr. 795/2014 par sistēmiski nozīmīgu maksājumu sistēmu pārraudzību (ECB/2017/32)**

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 127. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtus un jo īpaši to 3.1. pantu, 22. pantu un 34.1. panta pirmo ievilkumu,

tā kā:

- (1) Starptautisko norēķinu bankas Maksājumu un norēķinu sistēmu komiteja (*Committee on Payment and Settlement Systems; CPSS*) kopā ar Starptautiskās vērtspapīru komisiju organizācijas Tehnisko komiteju (*Technical Committee of the International Organization of Securities Commissions; IOSCO*) 2012. gada aprīlī publicēja "Principus finanšu tirgus infrastruktūrām" ⁽¹⁾. Pēc tam Maksājumu un tirgus infrastruktūras komiteja (*Committee on Payments and Market Infrastructures; CPMI*), kas ir CPSS pēctece, kopā ar IOSCO publicēja pamatnostādnes attiecībā uz šiem principiem. Eiropas Centrālā banka (ECB) ir nolēmusi ieviest CPMI-IOSCO principus un turpmākās pamatnostādnes, ciktāl tie attiecas uz sistēmiski nozīmīgām maksājumu sistēmām (SNMS), ar Eiropas Centrālās bankas Regulas (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28) ⁽²⁾ palīdzību.
- (2) ECB Padome saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28) 24. pantu ir pārskatījusi tās piemērošanu. Šajā pārskatīšanā ir ņemti vērā pirmā visaptverošā SNMS novērtējuma secinājumi. Secinājumos konstatēts, ka ir vajadzīgs uzlabot vai precizēt atsevišķus aspektus un ka dažos gadījumos ir vajadzīgi būtiskāki grozījumi, kuru mērķis ir nodrošināt augstāko pārraudzības standartu piemērošanu.
- (3) Šīs regulas vajadzībām maksājumu iestādes un elektroniskās naudas iestādes, kuras piekļūst SNMS ar tiešo dalībnieku palīdzību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2366 ⁽³⁾ 35. panta 2. punktu, būtu jāuzskata par netiešajiem dalībniekiem.
- (4) Lai nodrošinātu risku efektīvu mazināšanu, ir svarīgi skaidri nodalīt operāciju veikšanas, riska pārvaldības un iekšējā audita funkcijas, tostarp, šo funkciju veikšanu uzticot atšķirīgām personām. Turklāt attiecībā uz SNMS operatoriem, kas nav Eurosistēmas SNMS operatori, saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem būtu jānodrošina, ka to valdēs iekļauj neatkarīgus locekļos, lai veicinātu to efektivitāti. Eurosistēmas SNMS operatori būtu jāatbrīvo no šīs prasības, jo Eurosistēmas politikas mērķi, atbildība un institucionālā uzbūve ir noteikta Līgumā un Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtos.
- (5) ECB Padome turklāt konstatēja, ka ir vajadzīgs veikt SNMS operatora valdes atbildības jomu tālāku precizēšanu, ietverot pienākumu apstiprināt lēmumus, kuriem ir nozīmīga ietekme uz SNMS vai SNMS operatora riska profilu, un SNMS darbību regulējošos galveno risku dokumentus.
- (6) Saskaņā ar vispārīgo viedokli, par kuru vienojusies ECB Padome, ir vajadzīgi būtiski uzlabojumi to likviditātes risku mazināšanā, kas rodas atlikto neto norēķinu sistēmās, un tas ir panākams, efektīvi mazinot likviditātes risku visos ciklos, sākot ar brīdi, kad pārveduma rīkojums ir iekļauts neto norēķinu pozīciju aprēķinā un kad tas ir redzams dalībniekam.
- (7) Lai nodrošinātu raitu SNMS darbību, dalībniekiem jābūt pienācīgiem instrumentiem savas likviditātes efektīvai pārvaldīšanai. SNMS operatoram ir jāmonitorē un jāveicina vienmērīga likviditātes plūsma sistēmas līmenī, ņemot vērā katra dalībnieka likviditātes risku koncentrāciju.

⁽¹⁾ Pieejami Starptautisko norēķinu bankas interneta vietnē www.bis.org.

⁽²⁾ Eiropas Centrālās bankas Regula (ES) Nr. 795/2014 (2014. gada 3. jūlijs) par sistēmiski nozīmīgu maksājumu sistēmu pārraudzību (ECB/2014/28) (OV L 217, 23.7.2014., 16. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK (OV L 337, 23.12.2015., 35. lpp.).

- (8) SNMS operatoram, kurš veic vienpusējus norēķinus euro, ir jānodrošina, ka galīgais norēķins notiek centrālās bankas naudā. Tā kā šo prasību piemēro arī gadījumā, kad SNMS, kas piedāvā norēķinus centrālās bankas naudā, ir ārkārtas situācijā, SNMS operatoram, kurš veic citas SNMS norēķinus, būtu jāticējas veikt galīgo norēķinu arī šādā situācijā.
- (9) Lai nodrošinātu SNMS līdzekļu aizsardzību pret iespējamiem uzņēmējdarbības zaudējumiem, aktīvi, kurus SNMS operators tur, lai nodrošinātos pret vispārējiem uzņēmējdarbības riskiem, būtu jānodala no aktīviem, kuri tiek turēti ikdienas darījumu operācijām. Turklāt jānošķir SNMS atveseļošanas un organizētas darbības izbeigšanas plāns, no vienas puses, un SNMS kapitāla plāns, no otras puses. Ar kapitāla plānu ir jāatspoguļo kapitāla piesaistīšanas iespējas, savukārt ar atveseļošanas un organizētas darbības izbeigšanas plāniem būtu jānodrošina, ka sistēmas parastas darbības apstākļos plāna ietvaros pieejamo līdzekļu apjoms nav mazāks par plāna īstenošanai vajadzīgo līdzekļu apjomu.
- (10) Efektīvas operacionālā riska pārvaldības nodrošināšana ir nepārtraukts process, kurā režīmi un procedūras jāpārbauda un jāpārskata gan periodiski, gan vajadzības gadījumā, jo īpaši pēc nozīmīgām izmaiņām sistēmā. Tas īpaši attiecas uz kibernetikas risku pārvaldību, kuru nozīmība pēc Regulas (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28) publicēšanas ir pieaugusi. Šajā regulā noteiktas īpašas prasības, kuras ir svarīgas, lai mazinātu kibernetikas riskus.
- (11) Lai kompetentā iestāde varētu efektīvi realizēt savas pārraudzības pilnvaras, šīs pilnvaras būtu jāpapildina ar diviem papildu instrumentiem. Pirmkārt, kompetentajai iestādei vajadzētu būt pilnvarām pieprasīt SNMS operatoram iecelt neatkarīgu ekspertu, lai tas veiktu SNMS darbības pārbaudi vai neatkarīgu pārskatīšanu. Tai arī vajadzētu būt pilnvarām noteikt prasības attiecībā uz iecelamā eksperta specializāciju, sastādāmā ziņojuma saturu un apjomu, darbībām ar ziņojumu, t.sk. tā satura izpaušanu un tā publicēšanu, un termiņiem ziņojuma sastādīšanai. Otrkārt, saskaņā ar iepriekš minētajos "Principos finanšu tirgus infrastruktūrām" paredzēto B pienākumu kompetentajai iestādei vajadzētu būt pilnvarām veikt pārbaudes uz vietas vai deleģēt šo uzdevumu.
- (12) Lai gan koriģējošos pasākumus var noteikt tikai Regulas (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28) pārkāpumu gadījumā, dažās iespējamās situācijās varētu būt pamatoti uzsākt šādu pasākumu noteikšanas procedūru, ja ir pamats aizdomām par neatbilstību, un dot SNMS operatoram iespēju tikt uzklausītam un sniegt paskaidrojumus pirms pārkāpuma konstatēšanas. Procedūra koriģējošo pasākumu noteikšanai būtu jāparedz lēmumā. Turklāt kompetentajai iestādei, kas nav ECB, būtu bez kavēšanās jāpaziņo ECB par savu nolūku noteikt koriģējošos pasākumus.
- (13) Ņemot vērā ECB Padomes veiktās pārskatīšanas secinājumus un nolūkā ieviest CPMI-IOSCO pamatnostādnes, ciktāl tie attiecas uz SNMS, attiecīgi jāgroza Regula (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28),

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Grozījumi

Regulu (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28) groza šādi.

1) šādi groza 1. pantu:

a) ar šādu punktu aizstāj 3. punkta ii) apakšpunktu:

"ii) kopējie apstrādātie euro maksājumi atbilst vismaz vienam no šiem kritērijiem:

- 15 % no euro maksājumu kopējā daudzuma Savienībā,
- 5 % no euro pārrobežu maksājumu kopējā daudzuma Savienībā,
- 75 % tirgus daļa no euro maksājumu kopējā daudzuma dalībvalsts, kuras valūta ir euro, līmenī;"

b) panta 3. punktam pievieno šādu daļu:

"Atbilstību SNMC kritērijiem nosaka reizi gadā.";

- c) iekļauj šādu 3.a punktu:

“3.a Saskaņā ar 2. punktu pieņemts lēmums ir spēkā līdz tā atcelšanai. Maksājumu sistēmas, kurai noteikta atbilstība SNMC kritērijiem, pārbaudes pārskatīšanu veic reizi gadā, lai pārbaudītu, ka tā joprojām atbilst kritērijiem, uz kuru pamata noteikta šāda atbilstība.”;

- d) ar šādu punktu aizstāj 4. punktu:

“4. SNMS operatori pastāvīgi sadarbojas ar kompetento iestādi, lai nodrošinātu SNMS, kuru operatori tie ir, atbilstību 3.–21. pantā izklāstītajām prasībām, t.sk. attiecībā uz to noteikumu, procedūru, procesu un regulējuma kopējo efektivitāti. SNMS operatori arī sadarbojas ar kompetento iestādi, lai sistēmiskā līmenī sekmētu plašāko uzdevumu veicināt maksājumu sistēmu raitu darbību.”;

- 2) šādi groza 2. pantu:

- a) ar šādu punktu aizstāj 14) punktu:

“14) “atlikto neto norēķinu sistēma” ir sistēma, attiecībā uz kuru neto norēķinus centrālās bankas naudā veic iepriekš noteikta norēķinu cikla beigās, piem., darbadienas beigās vai tās laikā.”;

- b) ar šādu punktu aizstāj 18) punktu:

“18) “tiešais dalībnieks” ir juridiska persona, kurai ir līgumattiecības ar SNMS operatoru, uz kuru attiecas SNMS noteikumi, kurai atļauts nosūtīt pārveduma rīkojumus sistēmai un kura no tās var saņemt pārveduma rīkojumus.”;

- c) iekļauj šādu 18.a) punktu:

“18.a) “netiešais dalībnieks” ir juridiska persona, kurai nav tiešas piekļuves SNMS pakalpojumiem un uz kuru parasti tieši neattiecas SNMS noteikumi, un kuras pārveduma rīkojumu klīringu, norēķinus un iegrāmatošanu SNMS veic ar tiešā dalībnieka palīdzību. Netiešajam dalībniekam ir līgumattiecības ar tiešo dalībnieku. Attiecīgās juridiskās personas var būt vienīgi:

- i) kredītiestādes, kas definētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013 (*) 4. panta 1. punkta 1) apakšpunktā;
- ii) ieguldījumu sabiedrības, kas definētas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/39/EK (**) 4. panta 1. punkta 1) apakšpunktā;
- iii) jebkurš uzņēmums, kura galvenais birojs ir ārpus Savienības un kura funkcijas atbilst i) un ii) apakšpunktā definēto Savienības kredītiestāžu vai ieguldījumu sabiedrību funkcijām;
- iv) valsts iestādes un valsts garantēti uzņēmumi, kā arī centrālie darījuma partneri, norēķinu aģenti, klīringa iestādes un sistēmu operatori, kā definēts Direktīvas 98/26/EK 2. panta c), d), e) un p) apakšpunktā;
- v) maksājumu iestādes un elektroniskās naudas iestādes, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2366 (***) 4. panta 4) punktā un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/110/EK (****) 2. panta 1) punktā;

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

(**) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/39/EK (2004. gada 21. aprīlis) par finanšu instrumentu tirgiem, ar ko groza Padomes Direktīvu 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK (OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.).

(***) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK (OV L 337, 23.12.2015., 35. lpp.).

(****) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/110/EK (2009. gada 16. septembris) par elektroniskās naudas iestāžu darbības sākšanu, veikšanu un konsultatīvu uzraudzību, par grozījumiem Direktīvā 2005/60/EK un Direktīvā 2006/48/EK un par Direktīvas 2000/46/EK atcelšanu, (OV L 267, 10.10.2009., 7. lpp.).”;

d) iekļauj šādu 40)–44) punktu:

- “40) “neatkarīgs direktors” ir valdes loceklis, kuram nav izpildfunkciju un kuram nav uzņēmējdarbības, ģimenes vai citu saikņu, kas rada interešu konfliktu attiecībā uz SNMS vai SNMS operatoru, to vairākuma akcionāriem, vadību vai dalībniekiem, un kuram nav bijis šādu saikņu divu gadu periodā pirms valdes locekļa pienākumu uzņemšanās;
- 41) “saistītais uzņēmums” ir uzņēmums, kurš kontrolē dalībnieku vai kuru kontrolē dalībnieks. Kontrolēšana attiecībā uz uzņēmumu ir: a) uzņēmuma balsstiesīgo vērtspapīru īpašumtiesības, kontrole vai turējums, kas aptver 20 % vai vairāk procentu no viena šādu vērtspapīru veida; vai b) uzņēmuma konsolidācija finanšu pārskatu sniegšanas vajadzībām;
- 42) “ārkārtas situācija” ir notikums, starpgadījums vai apstākļi, kas var izraisīt SNMS operāciju, pakalpojumu vai funkciju zudumu vai traucējumus, tostarp, traucējot vai neļaujot veikt galīgo norēķinu;
- 43) “finanšu saistības” ir juridiskas saistības, kas pēc pārveduma rīkojumu ievades SNMS rodas dalībnieku starpā SNMS ietvaros vai dalībnieku un SNMS operatora starpā;
- 44) “koriģējošs pasākums” ir jebkura veida, ilguma vai smaguma pakāpes īpašs pasākums vai darbība, kuru kompetentā iestāde nosaka SNMS operatoram un kuras mērķis ir labot neatbilstību 3.–21. panta prasībām vai novērst tās atkārtošanos”;

3) šādi groza 4. pantu:

a) ar šādu punktu aizstāj 2. punktu:

“2. SNMS operators dokumentē efektīvu pārvaldības kārtību, kura nosaka skaidru un tiešu pienākumu un atbildības sadali. Šī kārtība ir pieejama kompetentajai iestādei, īpašniekiem un dalībniekiem. SNMS operators nodrošina, ka tās saīsināta versija ir pieejama publiski.”;

b) ar šādu punktu aizstāj 5. punktu:

“5. Valdes sastāvs nodrošina integritāti un, izņemot Eurosistēmas SNMS, tajā pienācīgi apvienotas tehniskās prasmes, zināšanas un pieredze attiecībā uz SNMS un finanšu tirgu kopumā, ļaujot valdei pildīt tās funkcijas un pienākumus. Valdes sastāvs tāpat ir atkarīgs no kompetenču sadalījuma saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem. Ja to atļauj nacionālie tiesību akti, valdē iekļauj valdes locekļus, kuriem nav izpildfunkciju, tostarp vismaz vienu neatkarīgu direktoru (izņemot Eurosistēmas SNMS).”;

c) ar šādu daļu aizstāj 7. punkta otro daļu:

“Valde nodrošina, ka pastāv skaidra un efektīva aizsardzība trīs jomās (operāciju veikšana, riska pārvaldība un iekšējais audits), kuru īstenošana ir skaidri savstarpēji nodalīta un kuru īstenošanai ir pietiekamas pilnvaras, neatkarība, resursi un piekļuve valdei.”;

d) iekļauj šādu 7.a punktu:

“7.a Valde apstiprina lēmumus, kuriem ir nozīmīga ietekme uz SNMS riska profilu, un SNMS darbību regulējošos galveno risku dokumentus. Valde apstiprina un reizi gadā pārskata vismaz visaptverošas risku pārvaldības sistēmu, kas minēta 5. panta 1. punktā, operacionālā riska sistēmu un ar to saistīto darbības nepārtrauktības plānu, kas minēti, attiecīgi, 15. panta 1. punktā un 15. panta 5. punktā, atveseļošanas un organizētas darbības izbeigšanas plānu un kapitāla plānu, kas minēti, attiecīgi, 5. panta 4. punktā un 13. panta 6. punktā, kredītriska sistēmu un likviditātes riska sistēmu, kas minētas, attiecīgi, 6. panta 1. punktā un 8. panta 1. punktā, nodrošinājuma sistēmu, kura paredzēta 7. pantā minēto risku pārvaldībai, SNMS ieguldījumu stratēģiju, kas minēta 14. panta 4. punktā, un kiberneturības sistēmu, kas minēta 15. panta 4. punkta a) apakšpunktā.”;

4) ar šādu punktu aizstāj 5. panta 4. punktu:

“4. SNMS operators nosaka SNMS kritiskās operācijas un pakalpojumus. SNMS operators identificē konkrētus scenārijus, kuri tam var liegt iespēju bez pārtraukuma nodrošināt šīs kritiskās operācijas un pakalpojumus, un izvērtē visas iespējas atveseļošanai un, izņemot Eurosistēmas SNMS, organizētai darbības izbeigšanai. Kritiskās operācijas un pakalpojumus SNMS operators izvērtē vismaz reizi gadā. Pamatojoties uz šo vērtējumu, SNMS

operators sagatavo funkcionētspējīgu plānu SNMS atveseļošanai un, izņemot Eurosistēmas SNMS, organizētai darbības izbeigšanai. Atveseļošanas vai organizētas darbības izbeigšanas plānā cita starpā iekļauj atveseļošanas un organizētas darbības izbeigšanas galveno stratēģiju kopsavilkumu, SNMS kritisko operāciju un pakalpojumu pārveidošanu, kā arī apraksta pasākumus, kas vajadzīgi galveno stratēģiju ieviešanai. SNMS operators vajadzības gadījumā sniedz attiecīgajām iestādēm informāciju, kas nepieciešama noregulējuma plānošanai.”;

5) ar šādu pantu aizstāj 6. pantu:

“6. pants

Kredītrisks

1. SNMS operators izveido efektīvu regulējumu, lai izmērītu, kontrolētu un pārvaldītu kredītriska pozīcijas attiecībā pret SNMS dalībniekiem un dalībnieku savstarpējās kredītriska pozīcijas, kuras rada SNMS maksājumu, kliringa un norēķinu procesi.

2. SNMS operators identificē visus kredītriska avotus. Kredītriska pozīciju aprēķināšana un monitorings notiek visas dienas laikā, izmantojot savlaicīgu informāciju un piemērotus riska pārvaldības instrumentus.

2.a SNMS operators, kas ir atlikto neto norēķinu sistēmas operators, nodrošina, ka:

a) finanšu saistības rodas ne vēlāk kā tajā brīdī, kad pārveduma rīkojums ir iekļauts neto norēķinu pozīciju aprēķinā, kas pieejams katram dalībniekam; un

b) vēlākais a) apakšpunktā minētajā brīdī turējumā ir pietiekami daudz līdzekļu 3. un 4. punktā minēto izrietošo kredītriska pozīciju segšanai.

3. SNMS operators, t. sk. atlikto neto norēķinu sistēmas ar norēķinu garantiju operators, kuram SNMS operāciju laikā ir kredītriska pozīcija attiecībā pret SNMS dalībniekiem, savu kredītriska pozīciju pret katru dalībnieku sedz, izmantojot nodrošinājumu, garantijas fondus, pašu kapitālu (pēc tam, kad atskaitīta summa, kas paredzēta vispārējā uzņēmējdarbības riska segšanai) vai citus līdzvērtīgus finanšu līdzekļus.

4. SNMS operators, t. sk. tādas atlikto neto norēķinu sistēmas bez norēķinu garantijas operators, kurā dalībniekiem ir kredītriska pozīcijas, kuras izriet no SNMS maksājumu, kliringa un norēķinu procesiem, nosaka noteikumus vai noslēdz līgumus ar šiem dalībniekiem. Noteikumi vai līgumi nodrošina, ka dalībnieki nodrošina pietiekami daudz līdzekļu, kā minēts 3. punktā, lai segtu kredītriska pozīcijas, kas izriet no SNMS maksājumu, kliringa un norēķinu procesiem saistībā ar diviem dalībniekiem, kuriem kopā ar saistītajiem uzņēmumiem ir lielākā kopsavilkuma kredītriska pozīcija.

5. SNMS operators nosaka noteikumus un procedūras to zaudējumu segšanai, kas tieši izriet no viena vai vairāku dalībnieku saistību pret SNMS nepildīšanas. Šie noteikumi un procedūras nosaka to, kā sadala iespējamus nesegtos zaudējumus, t. sk. jebkuru līdzekļu, kurus SNMS var aizņemt no likviditātes sniedzējiem, atmaksu. Tie ietver SNMS operatora noteikumus un procedūras to finanšu līdzekļu, kurus SNMS izmantojusi stresa gadījumos, atjaunošanai 3. un 4. punktā noteiktajā līmenī.”;

6) ar šādu pantu aizstāj 8. pantu:

“8. pants

Likviditātes risks

1. SNMS operators izveido visaptverošu sistēmu, lai pārvaldītu likviditātes riskus, ko rada SNMS dalībnieki, norēķinu bankas, *nostro* aģenti, turētājbankas, likviditātes sniedzēji un citas attiecīgās struktūras. SNMS operators nodrošina, ka dalībniekiem ir pieejami pienācīgi instrumenti savas likviditātes efektīvai pārvaldīšanai, kā arī monitorē un veicina vienmērīgu likviditātes plūsmu sistēmā.

2. SNMS operators ievieš operacionālus un analītiskus instrumentus, kas tam regulāri un savlaicīgi ļauj identificēt, izmērīt un monitorēt norēķinu un līdzekļu plūsmas, t. sk. dienas likviditātes izmantošanu.

2.a SNMS operators, kas ir atlikto neto norēķinu sistēmas operators, nodrošina, ka:

- a) finanšu saistības rodas ne vēlāk kā tajā brīdī, kad pārveduma rīkojums ir iekļauts neto norēķinu pozīciju aprēķinā, kas pieejams katram dalībniekam; un
- b) vēlākais a) apakšpunktā minētajā brīdī turējumā ir pietiekami daudz likvīdu līdzekļu saskaņā ar 3.–6. punktu.

3. SNMS operatora turējumā jebkurā laikā pēc finanšu saistību rašanās brīža ir pietiekami daudz likvīdu līdzekļu visās valūtās, kurās tas veic savu darbību, vai SNMS operators nodrošina, ka pietiekami daudz šādu likvīdu līdzekļu ir SNMS dalībnieku turējumā, lai tajā pašā dienā veiktu finanšu saistību norēķinus dažāda veida iespējamā stresa situācijās. Attiecīgos gadījumos tas ietver dienas vai vairākdienu norēķinus. Stresa scenāriji ietver: a) dalībnieka, kuram kopā ar saistītajiem uzņēmumiem ir lielākās kopsavilkuma finanšu saistības, saistību neizpildi ārkārtējos, bet iespējamajos tirgus apstākļos; un b) citus scenārijus atbilstoši 11. punktam.

4. Lai tāda dalībnieka, kuram kopā ar saistītajiem uzņēmumiem ir lielākās kopsavilkuma finanšu saistības, 3. punkta a) apakšpunktā noteiktajā saistību neizpildes gadījumā veiktu savlaicīgus finanšu saistību norēķinus, SNMS operatora, kurš veic vienus euro norēķinus, turējumā ir pietiekami daudz likvīdu līdzekļu atbilstoši 3. punktam, vai SNMS operators nodrošina, ka pietiekami daudz šādu likvīdu līdzekļu ir SNMS dalībnieku turējumā, šādā veidā:

- a) skaidra nauda Eurosistēmā; vai
- b) atbilstošs nodrošinājums, kas Eurosistēmas nodrošinājuma regulējumā noteikts Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādņē (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) (*) un Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādņē ECB/2014/31 (**), ja SNMS operators var uzskatāmi parādīt, ka šāds nodrošinājums ir nekavējoties pieejams un konvertējams skaidrā naudā, izmantojot iepriekš noteiktu finansēšanas mehānismu, uz kuru var paļauties pat tad, kad tirgū ir stresa periodi.

5. SNMS operatora, kurš veic vienus euro norēķinus, turējumā ir 3. punkta b) apakšpunktam atbilstoši papildu likvīdi līdzekļi, vai SNMS operators nodrošina, ka šādi līdzekļi ir tā dalībnieku turējumā, 4. punktā noteiktajos veidos vai kredītspējīgā komercbankā, kā kāds no šiem instrumentiem:

- a) tam paredzētas kredītlīnijas;
- b) tam paredzēti valūtas mijmaiņas darījumi;
- c) tam paredzēti repo darījumi;
- d) 7. panta 1. punkta prasībām atbilstoši aktīvi, kurus tur vērtspapīru kontu turētājs;
- e) ieguldījumi.

Visu šo instrumentu gadījumā skaidrai naudai ir jābūt pieejamai tik ātri, lai būtu iespējams veikt norēķinus tajā pašā dienā. SNMS operatoram jo īpaši jāvar uzskatāmi parādīt, ka bezskaidrās naudas instrumenti ir nekavējoties pieejami un konvertējami skaidrā naudā, izmantojot iepriekš noteiktu finansēšanas mehānismu, uz kuru var paļauties pat tad, kad tirgū ir stresa periodi.

SNMS operators, balstoties uz pienācīgu iekšēju izvērtējumu, ir gatavs uzskatāmi parādīt kompetentajai iestādei, ka komercbanka ir kredītspējīga.

6. SNMS operatora, kurš veic divpusējus vai vienus euro norēķinus valūtās, kas nav euro, turējumā ir pietiekami daudz likvīdu līdzekļu atbilstoši 3. punktam, vai SNMS operators nodrošina, ka pietiekami daudz šādu likvīdu līdzekļu ir SNMS dalībnieku turējumā, 5. punktā noteiktajos veidos.

7. Ja SNMS operators 3. punktā norādītos aktīvus papildina ar citiem aktīviem, šie aktīvi pēc vajadzības ir tirgojami vai tiek pieņemti kā nodrošinājums (piem., kredītlīnijas, mijmaiņas darījumi vai repo darījumi) saistību neizpildes gadījumā pat tad, ja par to iepriekš nevar vienoties vai garantēt ārkārtējos, bet iespējamajos tirgus apstākļos. Ja SNMS dalībnieks 3. punktā norādītos aktīvus papildina ar citiem aktīviem, SNMS operators nodrošina, ka šie citi aktīvi atbilst šī punkta pirmajā teikumā noteiktajām prasībām. Uzskata, ka aktīvi būs tikpat tirgojami un tiks pieņemti kā nodrošinājums, ja SNMS operators ņēmis vērā attiecīgās centrālās bankas noteikumus un praksi attiecībā uz nodrošinājuma atbilstību.

8. SNMS operators nedrīkst pieņemt, ka būs pieejams centrālās bankas kredīts ārkārtas gadījumiem.

9. SNMS operators ar pienācīgu rūpību pārbauda, vai katram, kurš sniedz SNMS likvīdos līdzekļus, kā minēts 3. punktā, ir: a) pietiekama un aktuāla informācija, lai apzinātu un pārvaldītu likviditātes riskus saistībā ar skaidrās naudas vai aktīvu sniegšanu; un b) spēja nodrošināt skaidro naudu vai aktīvus pēc vajadzības. SNMS operators vismaz reizi gadā izvērtē, vai tas ievērojis pienācīgas rūpības pienākumu. Vienīgi iestādes, kurām ir piekļuve emisijas centrālās bankas kredītam, tiek pieņemtas kā likviditātes sniedzējas. SNMS operators regulāri pārbauda SNMS procedūras piekļuvei tās likvidajiem līdzekļiem.

10. SNMS operators, kuram ir piekļuve centrālās bankas kontiem, maksājumu pakalpojumiem vai vērtspapīru pakalpojumiem, izmanto šos pakalpojumus, ja tas ir praktiski iespējams.

11. SNMS operators, izmantojot stingrus stresa testus, nosaka SNMS likvīdo līdzekļu apjomu un regulāri pārbauda to pietiekamību, lai atbilstu 3. un 4. punkta prasībām. Veicot stresa testus, SNMS operators apsver dažāda veida attiecīgos scenārijus, tostarp viena vai vairāku dalībnieku saistību neizpildi vienā dienā un divās vai vairākās dienās pēc kārtas.

Apsverot šādus scenārijus, ņem vērā SNMS uzbūvi un darbību un pārbauda visas struktūras, kas var radīt būtiskus likviditātes riskus SNMS, t. sk. norēķinu bankas, *nostro* aģentus, turētājbankas, likviditātes sniedzējus un saistītās FTI. Vajadzības gadījumā scenāriji aptver vairāku dienu periodu.

12. SNMS operators dokumentē iemeslus to skaidrās naudas un citu aktīvu summu turēšanai, kuras ir SNMS operatora vai dalībnieku rīcībā, kā arī SNMS operatoram ir pienācīga ar to saistīta pārvaldības kārtība. SNMS operators ievieš skaidras procedūras savu stresa testu rezultātu paziņošanai valdei un izmanto šos rezultātus, lai novērtētu savas likviditātes risku pārvaldības sistēmas pietiekamību un veiktu pielāgojumus tajā.

13. SNMS operators nosaka skaidrus noteikumus un procedūras, kas pēc viena vai vairāku SNMS dalībnieku saistību neizpildes ļauj SNMS veikt tās pašas dienas un vajadzības gadījumā dienas vai vairākdienu finanšu saistību norēķinus. Šajos noteikumos un procedūrās:

- a) iekļauj neparedzētus un potenciāli nenodrošinātus likviditātes iztrūkumus;
- b) cenšas novērst finanšu saistību pārrēķinu, atsaukšanu vai tās pašas dienas norēķinu aizkavēšanos;
- c) norāda, kā skaidrās naudas un citu aktīvu kopapjomu, kas SNMS izmantoti stresa gadījumā, atjaunot līdz apmēram, kas vajadzīgs saskaņā ar 3.–5. punktu.

(*) Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādne (ES) 2015/510 (2014. gada 19. decembris) par Eurosistēmas monetārās politikas regulējuma īstenošanu (ECB/2014/60) (OV L 91, 2.4.2015., 3. lpp.).

(**) Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādne ECB/2014/31 (2014. gada 9. jūlijs) par papildu pagaidu pasākumiem attiecībā uz Eurosistēmas refinansēšanas operācijām un nodrošinājuma atbilstību, kā arī grozījumiem Pamatnostādnē ECB/2007/9 (OV L 240, 13.8.2014., 28. lpp.).”;

7) ar šādu punktu aizstāj 10. panta 1. punktu:

“1. SNMS operators, kurš veic vienus norēķinus euro, nodrošina, ka galīgais norēķins notiek centrālās bankas naudā. SNMS operators, kurš veic citas SNMS norēķinus, pat ārkārtas situācijas gadījumā tiecas nodrošināt, ka šāda cita SNMS veic galīgo norēķinu.”;

8) ar šādu pantu aizstāj 13. pantu:

“13. pants

Vispārējais uzņēmējdarbības risks

1. SNMS operators izveido spēcīgas pārvaldības un kontroles sistēmas, lai identificētu, monitorētu un pārvaldītu vispārējos uzņēmējdarbības riskus, t. sk. zaudējumus uzņēmējdarbības stratēģijas sliktas izpildes dēļ, skaidrās naudas negatīvas plūsmas, kā arī negaidītus un pārmērīgi lielus darbības izdevumus.

2. SNMS operatoram ir funkcionēspējīgs atvēršanās un, izņemot Eurosistēmas SNMS, organizētas darbības izbeigšanas plāns, kā paredzēts 5. panta 4. punktā.

3. SNMS operators nosaka 2. punktā minētā plāna īstenošanai vajadzīgo aktīvu summu, ņemot vērā savu vispārējo uzņēmējdarbības riska profilu un laiku, kas vajadzīgs atveseļošanai un/vai organizētai darbības izbeigšanai attiecībā uz SNMS kritiskajām operācijām un pakalpojumiem. Šīs summa ir līdzvērtīga vismaz sešu mēnešu kārtējiem darbības izdevumiem.

4. Lai SNMS operators varētu turpināt darbību un sniegt pakalpojumus, 3. punktā minētās summas segšanas vajadzībām SNMS operatora turējumā ir likvidi neto aktīvi, kurus finansē ar kapitāla, piem., parasto akciju, atklāto rezervju vai citas paturētās peļņas, palīdzību. Šie aktīvi papildina līdzekļus, kas tiek turēti, lai nodrošinātos pret dalībnieku saistību neizpildi vai citiem riskiem, uz kuriem attiecas 6. un 8. pants. Lai izvairītos no divkāršām kapitāla prasībām, var iekļaut kapitālu, kurš tiek turēts saskaņā ar starptautiskajiem uz risku pamatotajiem kapitāla standartiem.

5. Šī panta 4. punktā minētie aktīvi, kuri tiek turēti, lai nodrošinātos pret vispārējo uzņēmējdarbības risku, ir pietiekami likvidi un ar pietiekami augstu kvalitāti, lai tie būtu savlaicīgi pieejami, un tos nodala no aktīviem, kuri tiek turēti ikdienas darījumu operācijām. SNMS operatoram jābūt spējīgam realizēt aktīvus, kuri tiek turēti, lai nodrošinātos pret vispārējo uzņēmējdarbības risku, ar nelielu negatīvu ietekmi uz cenu vai bez tās, lai tas varētu turpināt darbību un sniegt pakalpojumus, arī ciešot vispārējos uzņēmējdarbības zaudējumus.

6. SNMS operatoram ir funkcionētspējīgs kapitāla plāns papildu kapitāla piesaistīšanai, ja tā kapitāls samazinās līdz 3. punktā norādītajai summai vai ir mazāks par to.

7. Šī panta 3.–6. punkts neattiecas uz Eurosistēmas SNMS.”;

9) šādi groza 15. pantu:

a) iekļauj šādu 1.a punktu:

“1.a SNMS operators periodiski un pēc nozīmīgām izmaiņām sistēmā pārskata, auditē un pārbauda režīmus, procedūras un instrumentus.”;

b) iekļauj šādu 4.a punktu:

“4.a SNMS operators apstiprina efektīvu kiberneturības sistēmu, kurā ir pienācīgi pārvaldības pasākumi kiberneturības risku pārvaldīšanai. SNMS operators identificē SNMS kritiskās operācijas un ar tām saistītos aktīvus, kā arī nosaka pienācīgus pasākumus, lai aizsargātu šīs operācijas un aktīvus no kiberneturības riskiem, konstatētu tos, reaģētu uz tiem un atjaunotu funkcionētspēju pēc tiem. Šos pasākumus regulāri pārbauda. SNMS operators rīkojas, lai pienācīgā līmenī apzinātos situāciju kiberneturības draudus jomā. SNMS operators rīkojas, nepārtraukti adaptējot un attīstot savas spējas, lai vajadzības gadījumā varētu laikus pielāgot savu kiberneturības sistēmu kiberneturības risku dinamiskajai attīstībai.”;

10) ar šādu pantu aizstāj 16. pantu:

“16. pants

Piekļuves un dalības kritēriji

1. SNMS operators nosaka un publisko nediskriminējošus piekļuves un dalības kritērijus attiecībā uz SNMS pakalpojumiem tiešajiem un vajadzības gadījumā netiešajiem dalībniekiem un citām FTI. SNMS operators šos kritērijus pārskata vismaz reizi gadā.

2. Piekļuves un dalības kritēriji, kas minēti 1. punktā, balstās uz SNMS drošības un efektivitātes apsvērumiem un ņem vērā tās apkalpotos tirgus, kā arī ir pielāgoti un samērojami ar SNMS specifiskajiem riskiem. Ievērojot proporcionalitātes principu, SNMS operators nosaka prasības, kas piekļuvi ierobežo pēc iespējas mazāk. Ja SNMS operators liedz piekļuvi kādai struktūrai, kas lūdz dalības tiesības, tas lieguma iemeslus norāda rakstiski, pamatojoties uz visaptverošu risku analīzi.

3. SNMS operators pastāvīgi monitorē to, vai dalībnieki atbilst SNMS piekļuves un dalības kritērijiem. Tas nosaka nediskriminējošas procedūras dalībnieka dalības tiesību apturēšanai un organizētai pārtraukšanai, ja dalībnieks neatbilst kritērijiem, un publisko šādu procedūru attiecīgos galvenos aspektus. SNMS operators procedūras pārskata vismaz reizi gadā.”;

11) ar šādiem punktiem aizstāj 17. panta 1. un 2. punktu:

“1. Riska pārvaldības nolūkā SNMS operators nodrošina, ka SNMS noteikumi, procedūras un līgumi tam ļauj saņemt informāciju par netiešajiem dalībniekiem, lai identificētu, monitorētu un pārvaldītu jebkurus būtiskus riskus SNMS, ko var radīt dalība. Šī informācija attiecas vismaz uz:

- a) darbības, kuru tiešie dalībnieki veic savā vai netiešo dalībnieku vārdā, proporcionālo daļu attiecībā pret darbību sistēmas līmenī;
- b) netiešo dalībnieku skaitu, kuri norēķinus veic, izmantojot atsevišķu tiešo dalībnieku;
- c) SNMS maksājumu skaitu un apjomu, kurus iniciējis katrs netiešais dalībnieks;
- d) punkta c) apakšpunktā minēto maksājumu skaitu un apjomu proporcionālo daļu tā tiešā dalībnieka maksājumos, ar kura palīdzību netiešais dalībnieks piekļūst SNMS.

2. SNMS operators, ņemot vērā 1. punktā minēto informāciju, identificē tiešo un netiešo dalībnieku būtisku atkarību, kas var ietekmēt SNMS.”;

12) ar šādu pantu aizstāj 21. pantu:

“21. pants

Kompetentās iestādes pilnvaras

1. Kompetentajai iestādei ir pilnvaras:

- a) jebkurā laikā saņemt no SNMS operatora jebkādu informāciju un dokumentus, kas vajadzīgi, lai novērtētu atbilstību šīs regulas prasībām vai lai sistēmiskā līmenī veicinātu maksājumu sistēmu raitu darbību. SNMS operators bez liekas kavēšanās attiecīgo informāciju paziņo kompetentajai iestādei;
- b) pieprasīt SNMS operatoram iecelt neatkarīgu ekspertu, lai tas veiktu SNMS darbības pārbaudi vai neatkarīgu pārskatīšanu. Kompetentā iestāde var noteikt prasības attiecībā uz ieceļamā eksperta specializāciju, sastādāmā ziņojuma saturu un apjomu, darbībām ar ziņojumu, t.sk. noteiktu tā elementu izpaušanu un tā publicēšanu, un termiņiem ziņojuma sastādīšanai. SNMS operators informē kompetento iestādi par noteikto prasību izpildi;
- c) veikt pārbaudes uz vietas vai deleģēt pārbaudžu veikšanu uz vietas. Ja tas nepieciešams pārbaudes pienācīgai veikšanai un efektivitātei, kompetentā iestāde var veikt šādu pārbaudi, par to iepriekš nepaziņojot.

2. ECB pieņem lēmumu par 1. punktā minēto pilnvaru izmantošanas procedūru un nosacījumiem.”;

13) iekļauj šādu 21.a un 21.b pantu

“21.a pants

Pārraudzības darbību organizācija

Kompetentā iestāde drīkst veikt regulāras un/vai ad hoc pārraudzības darbības, lai novērtētu SNMS operatora atbilstību 3.–21.pantā noteiktajām prasībām vai lai sistēmiskā līmenī veicinātu maksājumu sistēmu raitu darbību.

21.b pants

Konfidencialitāte

Informāciju, kuru SNMS operators kompetentajai iestādei sniedz kā konfidenciālu informāciju, drīkst sniegt tālāk Eiropas Centrālo banku sistēmas ietvaros (ECBS). ECBS dalībnieki ar šādu informāciju rīkojas kā ar konfidenciālu informāciju atbilstoši ECBS Statūtu 37.1. pantā noteiktajam pienākumam ievērot dienesta noslēpumu.”;

14) ar šādu pantu aizstāj 22. pantu:

“22. pants

Koriģējoši pasākumi

1. Ja SNMS operators neatbilst šīs regulas noteikumiem vai ir pamatotas aizdomas, ka SNMS operators neatbilst šīs regulas noteikumiem, kompetentā iestāde:

- a) rakstiski informē SNMS operatoru par neatbilstības vai aizdomu par neatbilstību raksturu; un
- b) dod SNMS operatoram iespēju tikt uzklautam un sniegt paskaidrojumus.

2. Ņemot vērā SNMS operatora sniegto informāciju, kompetentā iestāde var noteikt SNMS operatoram koriģējošus pasākumus, lai labotu neatbilstību un/vai novērstu tās atkārtošanos.

3. Kompetentā iestāde koriģējošus pasākumus var noteikt nekavējoties, ja tā konstatē, ka neatbilstība ir tik nopietna, ka vajadzīga tūlītēja rīcība. Tā norāda sava lēmuma iemeslus.

4. Kompetentā iestāde, kas nav ECB, bez kavēšanās paziņo ECB par savu nolūku noteikt SNMS operatoram koriģējošus pasākumus.

5. Koriģējošus pasākumus var noteikt neatkarīgi vai reizē ar sankcijām, kas noteiktas saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2532/98 (*).

6. ECB pieņem lēmumu par procedūru, kura jāievēro, nosakot koriģējošus pasākumus.

(*) Padomes Regula (EK) Nr. 2532/98 (1998. gada 23. novembris) par Eiropas Centrālās bankas pilnvarām piemērot sankcijas (OV L 318, 27.11.1998., 4. lpp.);”

15) ar šādu pantu aizstāj 23. pantu:

“23. pants

Sankcijas

Šīs regulas noteikumu pārkāpuma gadījumā ECB var noteikt sankcijas. Šādas sankcijas nosaka saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 2532/98 un Eiropas Centrālās bankas Regulu (EK) Nr. 2157/99 (ECB/1999/4) (*). ECB pieņem lēmumu par metodoloģiju, saskaņā ar kuru aprēķina sankciju lielumu.

(*) Eiropas Centrālās bankas Regula (EK) Nr. 2157/99 (1999. gada 23. septembris) par Eiropas Centrālās bankas pilnvarām piemērot sankcijas (ECB/1999/4) (OV L 264, 12.10.1999., 21. lpp.);”

16) ar šādu pantu aizstāj 24. pantu:

“24. pants

Pārskatīšana

Ne vēlāk kā divus gadus pēc dienas, kurā šī regula stājas spēkā, un reizi trijos gados pēc tam ECB Padome izvērtē tās piemērošanu un to, vai šī regula nav jāgroza.”

2. pants

Nobeiguma noteikumi

1. Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
2. SNMS operatori, kuriem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28) 1. panta 2. punktu par ECB Padomes lēmumu tika paziņots pirms šīs regulas spēkā stāšanās, atbilstību šajā regulā noteiktajām prasībām nodrošina viena gada laikā no tās spēkā stāšanās dienas, izņemot 1. panta 5. un 6. punktā noteiktās prasības, attiecībā uz kurām to rīcībā ir 18 mēneši.
3. SNMS operatori, kuriem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28) 1. panta 2. punktu par ECB Padomes lēmumu tika paziņots pēc šīs regulas spēkā stāšanās, atbilstību šajā regulā noteiktajām prasībām nodrošina viena gada laikā no paziņošanas dienas, izņemot 1. panta 5. un 6. punktā noteiktās prasības, attiecībā uz kurām to rīcībā ir 18 mēneši.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.

Frankfurtē pie Mainas, 2017. gada 3. novembrī

ECB Padomes vārdā –

ECB priekšsēdētājs

Mario DRAGHI
